

Projekt z dnia 5 września 2012 r.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 2012 r.

w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych²⁾

Na podstawie art. 91 ust. 10 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza i plany działań krótkoterminowych;
- 2) formę sporządzania i niezbędne części składowe programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych;
- 3) zakres zagadnień, które powinny zostać określone i ocenione w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych.

§ 2. Programy ochrony powietrza składają się z:

- 1) części opisowej;
- 2) części wyszczególniającej obowiązki i ograniczenia wynikające z realizacji programów ochrony powietrza;
- 3) uzasadnienia zakresu określonych i ocenionych przez zarząd województwa zagadnień.

§ 3. Część opisowa programu ochrony powietrza obejmuje:

- 1) informacje ogólne na temat lokalizacji i topografii strefy, w skład których wchodzi:
 - a) dane ogólne:

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 248, poz. 1493 i Nr 284, poz. 1671).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Unii Europejskiej:

- 1) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu (Dz. Urz. UE L 23 z 26.01.2005, str. 3);
- 2) dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (Dz. Urz. L. 152 z 11.06.2008, str. 1).

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 111, poz. 708, Nr 138, poz. 865, Nr 154, poz. 958, Nr 171, poz. 1056, Nr 199, poz. 1227, Nr 223, poz. 1464 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Nr 20, poz. 106, Nr 79, poz. 666, Nr 130, poz. 1070 i Nr 215, poz. 1664, z 2010 r. Nr 21, poz. 104, Nr 28, poz. 145, Nr 40, poz. 227, Nr 76, poz. 489, Nr 119, poz. 804, Nr 152, poz. 1018 i 1019, Nr 182, poz. 1228, Nr 229, poz. 1498 i Nr 249, poz. 1657, z 2011 r. Nr 32, poz. 159, Nr 63, poz. 322, Nr 94, poz. 551, Nr 99, poz. 569, Nr 122, poz. 695, Nr 152, poz. 897, Nr 178, poz. 1060 i Nr 224, poz. 1341 oraz z 2012 r. poz. 460.

- nazwa województwa lub województw,
 - nazwa strefy,
 - mapa strefy, która stanowi załącznik do programu ochrony powietrza, opracowana w państwowym systemie odniesień przestrzennych z wykorzystaniem materiałów i baz danych gromadzonych w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym,
- b) opis lokalizacji punktu pomiarowego wraz z mapą i współrzędnymi geograficznymi, opracowane w państwowym systemie odniesień przestrzennych, stanowiącymi załącznik do programu ochrony powietrza,
- c) opis strefy objętej programem ochrony powietrza, w tym:
- określenie obszaru przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu w strefie,
 - określenie charakteru obszaru przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu w strefie (miejski, przemysłowy, rolniczy), z wyjątkiem przypadku opracowania programu ochrony powietrza ze względu na przekroczenia poziomu docelowego dla ozonu,
 - dane topograficzne strefy i dane o czynnikach klimatycznych mających wpływ na poziom substancji w powietrzu oraz wyniki uzyskiwane z modeli wykorzystywanych przy prognozowaniu poziomów substancji w powietrzu, w tym tlenków azotu i niemetanowych lotnych związków organicznych, jako substancji przyczyniających się do powstawania ozonu – w przypadku opracowania programu ochrony powietrza ze względu na przekroczenia poziomu docelowego dla ozonu,
 - powierzchnię strefy i liczbę osób zamieszkujących strefę,
 - informacje dotyczące form ochrony przyrody znajdujących się na obszarze strefy, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.⁴⁾);
- 2) opis stanu jakości powietrza w strefie, z wyszczególnieniem:
- a) listy substancji w powietrzu, ze względu na które konieczne było opracowanie programu ochrony powietrza i wskazanie źródeł ich pochodzenia,
- b) informacji dotyczących wielkości poziomów substancji w roku, od którego, z uwagi na mierzone stężenia substancji w powietrzu, wymagane jest opracowanie programu ochrony powietrza i pięciu latach poprzedzających, z zastrzeżeniem § 4 ust. 2, wraz z podaniem zakresu przekroczeń poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu,
- c) informacji dotyczących poziomu ozonu w powietrzu w roku, od którego, z uwagi na mierzone stężenia substancji w powietrzu, wymagane jest opracowanie programu ochrony powietrza i pięciu latach poprzedzających, z zastrzeżeniem § 4 ust. 2, wraz z podaniem zakresu przekroczeń poziomu docelowego – w przypadku opracowania programu ochrony powietrza ze względu na przekroczenia poziomu docelowego dla ozonu,

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 i Nr 215, poz. 1664, z 2010 r. Nr 76, poz. 489 i Nr 119, poz. 804 oraz z 2011 r. Nr 34, poz. 170, Nr 94, poz. 549, Nr 208, poz. 1241 i Nr 224, poz. 1337.

- d) informacji dotyczących poziomu tlenków azotu i niemetanowych lotnych związków organicznych, jako substancji przyczyniających się do powstawania ozonu w roku, od którego, z uwagi na mierzone stężenia substancji w powietrzu, wymagane jest opracowanie programu ochrony powietrza i pięciu lat poprzedzających, z zastrzeżeniem § 4 ust. 2 – w przypadku opracowania programu ochrony powietrza ze względu na przekroczenia poziomu docelowego dla ozonu,
 - e) czynników powodujących przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji w powietrzu, ze szczególnym uwzględnieniem przemian fizykochemicznych tych substancji,
 - f) procentowego udziału substancji zanieczyszczających w powietrzu wprowadzanych do powietrza przez podmioty korzystające ze środowiska na zasadzie powszechnego korzystania ze środowiska w strefie objętej programem ochrony powietrza,
 - g) łącznej wielkości emisji substancji zanieczyszczających powietrze pochodzącej ze źródeł znajdujących się na obszarze przekroczeń w strefie (Mg/rok),
 - h) poziomu tła dla uwzględnionych w programie ochrony powietrza substancji zanieczyszczających w roku, od którego, z uwagi na mierzone stężenia substancji w powietrzu, wymagane jest opracowanie programu ochrony powietrza;
- 3) przewidywany poziom substancji w powietrzu w strefie, w roku prognozowanym, ze szczególnym uwzględnieniem:
- a) przyszłego stężenia substancji w powietrzu w strefie, w tym:
 - poziomów substancji uwzględnionych w programie ochrony powietrza przy założeniu niepodejmowania żadnych dodatkowych działań ponad te, których konieczność podjęcia wynika z istniejących przepisów, z uwzględnieniem poziomu tła,
 - informacji dotyczących możliwych do podjęcia działań, mających na celu poprawę stanu jakości powietrza,
 - prognoz poziomów substancji uwzględnionych w programie ochrony powietrza w roku zakończenia programu ochrony powietrza przy założeniu, że wszystkie działania zostaną podjęte,
 - prognoz liczby dni z przekroczeniami poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu uwzględnionych w programie ochrony powietrza w roku jego zakończenia, przy założeniu, że wszystkie działania zostaną podjęte,
 - b) określenia planowanych działań, w celu osiągnięcia zamierzonej poprawy jakości powietrza w strefie, ze szczególnym uwzględnieniem:
 - kierunku i zakresu działań niezbędnych do przywrócenia poziomów substancji w powietrzu do poziomów dopuszczalnych i docelowych,
 - kierunku i zakresu działań niezbędnych dla osiągnięcia poziomu docelowego ozonu w powietrzu, prowadzących do ograniczenia emisji tlenków azotu i niemetanowych lotnych związków organicznych, jako substancji przyczyniających się do powstawania ozonu – w przypadku

- programu ochrony powietrza sporządzanego ze względu na przekroczenia poziomu docelowego dla ozonu,
- 4) określenie planowanych działań mających na celu osiągnięcie poziomów docelowych arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu jako wskaźnika wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w powietrzu, które nie pociągają za sobą niewspółmiernych kosztów i dotyczą w szczególności głównych grup źródeł emisji – w przypadku opracowania programu ochrony powietrza ze względu na przekroczenia poziomu docelowego dla arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu,
 - 5) harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji programu ochrony powietrza, w tym poszczególnych działań średnioterminowych – na okres nie dłuższy niż 5 lat i działań długoterminowych - na okres nie dłuższy niż 10 lat, wskazujący:
 - a) planowane daty rozpoczęcia i zakończenia programu ochrony powietrza, w tym realizacji poszczególnych działań,
 - b) szacowane koszty realizacji programu ochrony powietrza, w tym poszczególnych działań;
 - c) propozycje źródeł finansowania programu ochrony powietrza, w tym źródła finansowania poszczególnych działań,
 - d) organy administracji publicznej i podmioty, do których skierowane są poszczególne działania,
 - e) listę innych działań, nie wynikających z programu ochrony powietrza, planowanych lub już przygotowanych, poddanych analizie i przewidzianych do realizacji;
 - 6) listę działań krótkoterminowych zmierzających do ograniczenia ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu

§ 4. 1. Planowane daty rozpoczęcia i zakończenia realizacji poszczególnych działań, o których mowa w § 3 pkt 5 lit. a ustala się uwzględniając:

- 1) wielkość przekroczenia poziomu dopuszczalnego i docelowego substancji w powietrzu;
- 2) rozkład gęstości zaludnienia w strefie objętej programem ochrony powietrza;
- 3) możliwości finansowe, społeczne i gospodarcze podmiotów objętych programem ochrony powietrza;
- 4) uwarunkowania wynikające z funkcjonowania form ochrony przyrody na obszarze strefy, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

2. W przypadku braku pomiarów, z okresu pięciu lat, o których mowa w § 3 pkt 2 lit. b-d, należy podać wyniki dostępne z krótszych okresów.

§ 5. Część wyszczególniająca obowiązki i ograniczenia wynikające z realizacji programu ochrony powietrza określa:

- 1) organy administracji publicznej właściwe w sprawach:
 - a) przekazywania organowi określającemu program ochrony powietrza informacji o wydawanych decyzjach, których ustalenia zmierzają do osiągnięcia celów programu ochrony powietrza,
 - b) wydania aktów prawa miejscowego,

- c) monitorowania realizacji programu ochrony powietrza lub poszczególnych zadań programu ochrony powietrza;
- 2) podmioty korzystające ze środowiska i ich obowiązki ustalone w programie ochrony powietrza.

§ 6. 1. Uzasadnienie zakresu określonych i ocenionych przez zarząd województwa zagadnień programu ochrony powietrza obejmuje:

- 1) uwarunkowania wynikające z planów zagospodarowania przestrzennego województw, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz obszarów ograniczonego użytkowania lub stref przemysłowych na obszarze objętym programem ochrony powietrza;
- 2) charakterystykę techniczno-ekologiczną instalacji, urządzeń, których funkcjonowanie stanowi znaczący udział w poziomach substancji w powietrzu i rodzajów powszechnego korzystania ze środowiska oraz ocenę możliwych do podjęcia działań zmierzających do ograniczenia ich oddziaływania, w tym również tlenków azotu i niemetanowych lotnych związków organicznych, jako substancji przyczyniających się do powstawania ozonu;
- 3) bilanse substancji zanieczyszczających powietrze wykonane dla podmiotów korzystających ze środowiska na zasadzie powszechnego korzystania ze środowiska i napływów substancji zanieczyszczających powietrze spoza obszaru strefy objętej programem ochrony powietrza, które oddziałują na poziomy substancji w powietrzu, w tym również tlenków azotu i niemetanowych lotnych związków organicznych, jako substancji przyczyniających się do powstawania ozonu;
- 4) ocenę oraz analizę ekonomiczną możliwych do zastosowania rozwiązań techniczno-technologicznych i organizacyjnych, zmierzających do ograniczenia oddziaływania instalacji i urządzeń mających znaczący udział w poziomie ozonu w powietrzu i tlenków azotu i niemetanowych lotnych związków organicznych, w celu osiągnięcia docelowego poziomu ozonu w powietrzu, ze szczególnym uwzględnieniem związanych z tym kosztów i korzyści, w sposób efektywny kosztowo, tak aby uniknąć ponoszenia nadmiernych kosztów - w przypadku programu ochrony powietrza opracowanego ze względu na przekroczenia poziomu docelowego dla ozonu;
- 5) szacunkowe wyliczenie czasu potrzebnego do osiągnięcia celów zakładanych w programie ochrony powietrza;
- 6) opis działań naprawczych możliwych do zastosowania, które nie zostały wytypowane do wdrożenia w programie ochrony powietrza, wraz z uzasadnieniem przyczyn ich niezastosowania;
- 7) analizę dokumentów, materiałów i publikacji wykorzystanych do opracowania programu ochrony powietrza ze szczególnym uwzględnieniem:
 - a) pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza,
 - b) wykazów rodzajów i ilości substancji wprowadzanych do powietrza, sporządzanych w ramach systemu opłat za korzystanie ze środowiska,
 - c) opisów technik i technologii dotyczących ograniczania wprowadzania substancji do powietrza,
 - d) rejestrów znajdujących się w Krajowym Rejestrze Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń,

- e) obowiązujących i zakończonych powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska,
 - f) raportów o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko,
 - g) polityk, strategii, planów i programów o charakterze ogólnokrajowym,
- 8) załączniki w formie graficznej uwzględniające:
- a) podział administracyjny obszaru objętego programem ochrony powietrza,
 - b) lokalizację:
 - instalacji, których eksploatacja powoduje wprowadzanie do powietrza substancji, dla których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne lub docelowe na obszarze, którego dotyczy program ochrony powietrza, i w jego bezpośrednim sąsiedztwie,
 - punktu pomiarowego.

2. Załączniki, o których mowa w ust. 1 pkt 8, sporządza się odrębnie dla każdej substancji, dla której występuje przekroczenie standardów jakości powietrza.

§ 7. 1. W programie ochrony powietrza określa się i ocenia następujące zagadnienia:

- 1) ilość wprowadzanych do powietrza substancji, ze względu na które opracowany został program ochrony powietrza, na obszarze strefy, z wyszczególnieniem:
 - a) instalacji, urządzeń i rodzajów powszechnego korzystania ze środowiska,
 - b) napływu substancji zanieczyszczających obszar strefy, ze względu na które opracowany został program ochrony powietrza, z wyróżnieniem instalacji zlokalizowanych w jego bezpośrednim sąsiedztwie, instalacji zlokalizowanych na obszarze województwa, napływu substancji zanieczyszczających, pochodzących od innych instalacji zlokalizowanych na terenie kraju lub za granicą;
- 2) kierunki i zakres działań niezbędnych dla osiągnięcia poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu, w tym ustalenie zadań priorytetowych, ze szczególnym uwzględnieniem:
 - a) występowania poszczególnych substancji w powietrzu,
 - b) wielkości emisji substancji zanieczyszczających z instalacji i urządzeń, których eksploatacja ma znaczący wpływ na rejestrowane poziomy substancji,
 - c) powierzchni strefy i liczby osób zamieszkujących strefę oraz przeznaczenia strefy, w której przekroczony został poziom dopuszczalny substancji w powietrzu powiększony o margines tolerancji lub poziom docelowy dla ozonu, określony ze względu na ochronę zdrowia ludzi,
 - d) istniejących obszarów ograniczonego użytkowania stref przemysłowych;
- 3) zmiany w jakości paliw wykorzystywanych do celów wytwarzania energii elektrycznej i ciepła oraz celów transportowych, dopuszczonych do użycia w strefie, konieczność zastosowania najlepszej dostępnej techniki, realizację zobowiązań globalnych w zakresie ograniczania emisji do powietrza;
- 4) przewidywane zmiany emisji substancji zanieczyszczających do powietrza ze źródeł:
 - a) zlokalizowanych poza granicami kraju – mających wpływ na przekroczenie poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu w strefie,
 - b) zlokalizowanych na terenie kraju elektrowni konwencjonalnych,

elektrociepłowni i innych instalacji będących przedsięwzięciami mogącymi zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.⁵⁾),

- c) zlokalizowanych na obszarze województw graniczących z województwem, w którym zlokalizowana jest strefa, wymagających pozwolenia zintegrowanego;
- 5) możliwości techniczno-technologiczne, organizacyjne i finansowe zmierzające do ograniczenia oddziaływania instalacji i urządzeń przyczyniających się do powstawania ozonu, w tym instalacji i urządzeń mających istotny wpływ na poziom zanieczyszczenia powietrza tlenkami azotu i niemetanowymi lotnymi związkami organicznymi, ze szczególnym uwzględnieniem związanych z tym kosztów i korzyści, w celu uniknięcia nadmiernych kosztów.

§ 8. W przypadku złożenia powiadomienia o zamiarze odroczenia terminów osiągnięcia poziomów dopuszczalnych w przypadku dwutlenku azotu i benzenu, o którym mowa w art. 91b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, program ochrony powietrza powinien uwzględniać szczegółowe wymagania określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 9. Plany działań krótkoterminowych składają się z:

- 1) części opisowej;
- 2) części wyszczególniającej obowiązki i ograniczenia wynikające z realizacji planów działań krótkoterminowych;
- 3) uzasadnienia zakresu określonych i ocenionych zagadnień.

§ 10. Część opisowa planu działań krótkoterminowych obejmuje:

- 1) analizę stanu jakości powietrza w strefie ze szczególnym uwzględnieniem:
 - a) wielkości poziomów substancji w powietrzu w strefie, w tym warunków, w których powstają ponadnormatywne stężenia analizowanych substancji,
 - b) potencjalnych źródeł przekroczeń poziomów alarmowych, dopuszczalnych lub docelowych substancji w powietrzu na obszarze strefy,
 - c) charakterystyki obszaru objętego planem działań krótkoterminowych;
- 2) zakres działań i sposób postępowania w przypadku ryzyka przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu, ze szczególnym uwzględnieniem:
 - a) propozycji działań ze względu na przekroczenie poziomów alarmowych,
 - b) propozycji działań ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych lub docelowych,

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 42, poz. 340, Nr 84, poz. 700, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 145, Nr 106, poz. 675, Nr 119, poz. 804, Nr 143, poz. 963, Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 32, poz. 159, Nr 122, poz. 695, Nr 132, poz. 766, Nr 135, poz. 789, Nr 152, poz. 897, Nr 163, poz. 981, Nr 170, poz. 1015, Nr 178, poz. 1060, z 2012 r. poz. 460, poz. 472 i poz. 908.

- c) listy podmiotów korzystających ze środowiska, obowiązanych do ograniczenia lub zaprzestania wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza, które eksploatują instalację objętą postępowaniem, o którym mowa w art. 227-229 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska,
- d) sposobu organizacji i ograniczeń lub zakazu ruchu pojazdów i innych urządzeń napędzanych silnikami spalinowymi,
- e) sposobu postępowania organów, instytucji i podmiotów korzystających ze środowiska oraz zachowania się obywateli w przypadku wystąpienia przekroczeń standardów jakości powietrza,
- f) sposobu i trybu powiadamiania przez wojewódzki zespół zarządzania kryzysowego o zaistnieniu przekroczeń standardów jakości powietrza,
- g) skutków realizacji planu działań krótkoterminowych, zagrożeń i barier realizacji.

§ 11. Część wyszczególniająca obowiązki i ograniczenia wynikające z realizacji planu działań krótkoterminowych wskazuje:

- 1) organy administracji publicznej właściwe w sprawach:
 - a) przekazywania organowi określającemu plan działań krótkoterminowych informacji o wydawanych decyzjach, których ustalenia zmierzają do osiągnięcia celów planu,
 - b) wydania aktów prawa miejscowego,
 - c) monitorowania realizacji poszczególnych zadań planu działań krótkoterminowych;
- 2) podmioty korzystające ze środowiska i ich obowiązki ustalone w planie działań krótkoterminowych.

§ 12. Uzasadnienie zakresu określonych i ocenionych zagadnień planu działań krótkoterminowych obejmuje zakres spraw, o których mowa w § 10 pkt 2.

§ 13. Propozycje działań krótkoterminowych określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 14. Programy ochrony powietrza oraz plany działań krótkoterminowych sporządzane są w postaci papierowej oraz w postaci elektronicznej.

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.⁶⁾

MINISTER ŚRODOWISKA

⁶⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza (Dz. U. Nr 38, poz. 221), które zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 13 kwietnia 2012 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 460) traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Załączniki do rozporządzenia Ministra Środowiska
z dnia ... (poz. ...)

Załącznik nr 1

Szczegółowe wymagania, jakim powinien odpowiadać program ochrony powietrza, w przypadku złożenia powiadomienia o zamiarze odroczenia terminów osiągnięcia poziomów dopuszczalnych w przypadku dwutlenku azotu i benzenu, o którym mowa w art. 91b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska

- 1) Informacja o wdrożeniu wymagań następujących dyrektyw Unii Europejskiej w zakresie ochrony powietrza:
 - a) dyrektywa Rady 70/220/EWG z dnia 20 marca 1970 r. w sprawie działań, jakie mają być podjęte w celu ograniczenia zanieczyszczania powietrza przez emisje z pojazdów silnikowych,
 - b) dyrektywa 94/63/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie kontroli emisji lotnych związków organicznych (LZO) wynikających ze składowania paliwa i jego dystrybucji z terminali do stacji paliw
 - c) dyrektywa 2008/1/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli,
 - d) dyrektywa 97/68/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1997 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstwa państw członkowskich odnoszących się do środków dotyczących ograniczenia emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z silników spalinowych montowanych w maszynach samojezdnych nieporuszających się po drogach,
 - e) dyrektywa 98/70/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 1998 r. odnosząca się do jakości benzyny i olejów napędowych,
 - f) dyrektywa Rady 1999/13/WE z dnia 11 marca 1999 r. w sprawie ograniczenia emisji lotnych związków organicznych spowodowanej użyciem organicznych rozpuszczalników podczas niektórych czynności i w niektórych urządzeniach,
 - g) dyrektywa Rady 1999/32/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. odnosząca się do redukcji zawartości siarki w niektórych paliwach ciekłych,
 - h) dyrektywa 2000/76/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów,
 - i) dyrektywa 2001/80/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2001 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych obiektów energetycznego spalania,
 - j) dyrektywa 2001/81/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2001 r. w sprawie krajowych poziomów emisji dla niektórych rodzajów zanieczyszczenia powietrza,
 - k) dyrektywa 2004/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie ograniczeń emisji lotnych związków organicznych w

- wyniku stosowania rozpuszczalników organicznych w niektórych farbach i lakierach oraz produktach do odnawiania pojazdów,
- l) dyrektywa 2005/33/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 lipca 2005 r. zmieniająca dyrektywę 1999/32/WE w odniesieniu do zawartości siarki w paliwach okrętowych,
 - m) dyrektywa 2005/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 września 2005 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstwa państw członkowskich odnoszących się do działań, które należy podjąć przeciwko emisji zanieczyszczeń gazowych i cząstek stałych przez silniki wysokoprężne stosowane w pojazdach oraz emisji zanieczyszczeń gazowych z silników o zapłonie iskrowym zasilanych gazem ziemnym lub gazem płynnym stosowanych w pojazdach,
 - n) dyrektywa 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności wykorzystania energii przez odbiorców końcowych oraz usług energetycznych.
- 2) Informacje o środkach ograniczenia zanieczyszczenia powietrza, których wdrożenie jest rozważane — na właściwym szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym — w związku z realizacją celów jakości powietrza, w tym o:
- a) ograniczeniu emisji ze źródeł stałych poprzez zagwarantowanie, aby małe i średnie stałe obiekty energetycznego spalania (łącznie z tymi do spalania biomasy) były wyposażone w urządzenia do kontroli emisji lub zastąpione innymi obiektami,
 - b) ograniczeniu emisji z pojazdów poprzez instalowanie w nich urządzeń do kontroli emisji; uwzględniając wykorzystanie bodźców ekonomicznych w celu przyspieszenia wdrożenia,
 - c) ograniczeniu emisji poprzez zamówienia na pojazdy, paliwa oraz urządzenia do spalania, które powinny być udzielane przez jednostki sektora finansów publicznych, zgodnie z publikacją „Ekologiczne zakupy! Podręcznik dotyczący ekologicznych zamówień publicznych”, wydaną przez Komisję Europejską, w tym także zamówienia na zakup:
 - nowych pojazdów, w tym pojazdów o niskiej emisji,
 - usług transportowych z wykorzystaniem ekologicznie czystszych pojazdów,
 - stałych źródeł energetycznego spalania o niskiej emisji,
 - paliw o niskiej emisji dla stałych i mobilnych źródeł,
 - d) działaniach podjętych w celu ograniczenia emisji z transportu poprzez planowe zarządzanie ruchem drogowym (w tym wycenie kosztów związanych z zatorami drogowymi, zróżnicowaniu opłat za parkingi lub innych bodźcach ekonomicznych, tworzeniu "stref niskiej emisji" – z ograniczeniem ruchu kołowego),
 - e) działaniach zachęcających do szerszego wykorzystania mniej zanieczyszczających środowisko rodzajów transportu,
 - f) zapewnieniu wykorzystywania paliw o emisji niskoemisyjnych w małych, średnich i dużych stałych źródłach oraz w mobilnych źródłach spalania,

- g) działaniach podjętych w celu ograniczenia zanieczyszczenia powietrza poprzez system wydawania pozwoleń zintegrowanych, o których mowa w art. 201 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska i wykorzystanie instrumentów ekonomicznych takich jak podatki, opłaty i handel uprawnieniami do emisji,
- h) działaniach służących ochronie zdrowia dzieci lub innych wrażliwych grup ludności.

Propozycje działań krótkoterminowych

- 1) Działania krótkoterminowe w zakresie redukcji emisji powierzchniowej:
 - a) czasowy zakaz palenia w kominkach, jeżeli nie stanowią one jedyne źródła ogrzewania mieszkań w okresie grzewczym,
 - b) czasowe zawieszenie robót budowlanych, uciążliwych ze względu na jakość powietrza,
 - c) nakaz zraszania pryzm materiałów sypkich w celu wyeliminowania pylenia,
 - d) zakaz palenia pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi, z wyłączeniem działań i czynności związanych z gospodarką leśną.
- 2) Działania krótkoterminowe w zakresie redukcji emisji liniowej:
 - a) przeniesienie uciążliwego natężenia ruchu samochodowego na odcinki alternatywne, wyznaczone przez zarządzających drogami na danym obszarze,
 - b) ograniczenie ruchu samochodowego poprzez korzystanie z innych form komunikacji, np. komunikacji publicznej,
 - c) upłynnienie ruchu drogowego poprzez stosowanie inteligentnych systemów zarządzania ruchem, tzw. „zielona fala”,
 - d) czyszczenie ulic na mokro,
 - e) czasowy zakaz wjazdu wyznaczonych pojazdów do wyznaczonych stref szczególnego narażenia,
 - f) wprowadzenie możliwości bezpłatnego podróżowania komunikacją publiczną,
 - g) montaż tablic informujących o objazdach,
 - h) bezwzględny zakaz wjazdu samochodów ciężarowych na wyznaczone trasy w miastach,
 - i) rozwinięcie akcji informacyjnych i edukacyjnych, promujących wspólne dojazdy do pracy (jednym samochodem) oraz korzystania z komunikacji miejskiej,
 - j) tworzenie systemów połączenia parkowania z komunikacją publiczną – parkuj + jedź „P+R” dla indywidualnych osób.
- 3) Działanie krótkoterminowe w zakresie redukcji emisji punktowej – czasowe ograniczenie produkcji w instalacjach mających szczególnie uciążliwy wpływ na jakość powietrza w instalacjach wskazanych w planie działań krótkoterminowych jako mających największy wpływ na jakość powietrza na danym terenie.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 91 ust. 10 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 13 kwietnia 2012 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 460). Ww. przepis stanowi upoważnienie dla ministra właściwego do spraw środowiska, do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza oraz plany działań krótkoterminowych.

Nowelizacja rozporządzenia jest elementem wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (Dz. Urz. L. 152 z 11.06.2008, str. 1) i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu (Dz. Urz. UE L 23 z 26.2005, str. 3).

Zmiana upoważnienia do wydania przez Ministra Środowiska przedmiotowego rozporządzenia, zawarta w art. 91 jest konsekwencją wprowadzenia obowiązku opracowania przez zarząd województwa projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza w przypadku przekraczania poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji w powietrzu lub jego aktualizacji w przypadku stref, dla których programy ochrony powietrza zostały uchwalone, a standardy jakości powietrza są nadal przekraczane. Integralną częścią programu powinien być plan działań krótkoterminowych. Ponadto program ten powinien określać działania ochronne dla wrażliwych grup ludności obejmujących osoby starsze i dzieci oraz działania mające na celu osiągnięcie pułapu stężenia ekspozycji i krajowego celu redukcji narażenia.

Osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji jest bezwzględnie wymagane, natomiast poziomów docelowych – tam, gdzie to jest możliwe technicznie i uzasadnione ekonomicznie.

Zauważyć należy, iż dyrektywy 2004/107/WE oraz 2008/50/WE zobowiązują do podejmowania środków zmierzających do przygotowania i wdrożenia planów lub programów osiągnięcia poziomów dopuszczalnych w określonej perspektywie czasowej dla stref, w których wartości stężeń jednej lub większej liczby zanieczyszczeń są wyższe niż wartości graniczne powiększone o margines tolerancji oraz poziomów docelowych, które mają być osiągnięte za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych w określonym czasie.

Programy ochrony powietrza muszą być udostępniane społeczeństwu. Komisja Europejska będzie kontrolowała realizację programów naprawczych poprzez badanie osiągniętego postępu i tendencji obserwowanych w zakresie zanieczyszczeń powietrza. Państwa Członkowskie są zobowiązane do przekazywania do Komisji programów naprawczych, nie później niż w ciągu dwóch lat od końca roku, podczas którego zaobserwowano zwiększone poziomy stężenie zanieczyszczeń oraz informowania Komisji w odstępach trzyletnich o postępie w realizacji programów.

Powyższe przesłanki wyraźnie wskazują na konieczność zapewnienia porównywalności poszczególnych programów, co jest warunkiem niezbędnym do

tego, aby na podstawie programów niższych szczebli tworzyć programy ogólne (krajowe i międzynarodowe, gromadzone w europejskiej bazie danych).

Doprowadzenie w stosunkowo niedługim czasie jakości powietrza do stanu wyznaczonego aktualnymi wymaganiami, określonymi poziomami dopuszczalnymi, docelowymi i długoterminowymi w środowisku jest pod względem organizacyjnym i ekonomicznym przedsięwzięciem praktycznie nie do zrealizowania, nawet dla bogatych krajów UE.

W projekcie rozporządzenia określono:

- 1) części składowe programów ochrony powietrza (§ 3-7),
- 2) dodatkowe wymagania, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza w przypadku złożenia powiadomienia o zamiarze odroczenia terminów osiągnięcia poziomów dopuszczalnych w przypadku dwutlenku azotu i benzenu, o którym mowa w art. 91b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (§ 8, załącznik nr 1),
- 3) części składowe planów działań krótkoterminowych (§ 10-11),
- 4) formę sporządzenia programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (§ 14),
- 5) przykłady działań krótkoterminowych (załącznik nr 2).

W projekcie rozporządzenia, w ramach części składowych programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, określone zostały szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać programy i plany.

Ponadto, w projekcie rozporządzenia wprowadzono dodatkowy wymóg, który dotyczy programów ochrony powietrza dla stref, dla których planowane jest złożenie powiadomienia o zamiarze odroczenia terminów osiągnięcia poziomów dopuszczalnych w przypadku dwutlenku azotu i benzenu, o których mowa w art. 91b ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2012 r. poz. 460). Rozszerzenie zakresu programu ochrony powietrza o przedstawienie informacji o wdrożeniu wymagań 14 dyrektyw w zakresie ochrony powietrza wynika z konieczności przeniesienia wymagań załącznika nr XV Sekcja B dyrektywy 2008/50/WE. Informację tą przedstawia się wypełniając odpowiedni formularz, przygotowany przez Komisję Europejską.

W przypadku opracowania planu działań krótkoterminowych działania objęte tym planem będą podejmować, zgodnie ze swoimi kompetencjami, właściwe organy, które o konieczności podjęcia tych działań zostaną poinformowane przez wojewódzki zespół zarządzania kryzysowego, zgodnie z art. 92 ust. 1d ustawy – Prawo ochrony środowiska.

Wraz z wejściem w życie przedmiotowego rozporządzenia traci moc obowiązujące rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza (Dz. U. Nr 38, poz. 221). Zgodnie z postanowieniem art. 10 ustawy z dnia 13 kwietnia 2012 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw, dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 91 ust. 10 i 11 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 91 ust. 10 nowelizowanej ustawy w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą, nie dłużej jednak niż 24 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy. W związku z powyższym nie ma konieczności wprowadzenia przepisów przejściowych.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.) i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny”. Stosownie do przepisu art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) nie odnotowano zgłoszeń podmiotów zainteresowanych pracami nad projektem rozporządzenia, wnoszonych w trybie tejże ustawy.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia rozporządzenia

Celem wprowadzenia rozporządzenia jest wykonanie delegacji zawartej w art. 91 ust. 10 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 13 kwietnia 2012 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 460). Ww. przepis stanowi upoważnienie dla ministra właściwego do spraw środowiska, do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza oraz plany działań krótkoterminowych.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Zakres zmian wprowadzanych na mocy niniejszej regulacji oddziałuje na:

- 1) organy administracji publicznej odpowiedzialne za realizację zadań w zakresie ochrony środowiska, w tym za przygotowanie i realizację programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych,
- 2) wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska odpowiedzialnych za kontrolę zarządu województwa nad przygotowaniem programów ochrony powietrza oraz kontrolę działalności starosty, wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w zakresie wykonywania przez nich zadań określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych, prowadzenie działań pokontrolnych w tym zakresie oraz prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie wymierzenia ww. organowi kary pieniężnej w przypadku braku realizacji zaleceń pokontrolnych,
- 3) podmioty prowadzące działalność gospodarczą i eksploatujące instalacje, które mogą mieć wpływ na jakość powietrza,
- 4) osoby fizyczne (podmioty indywidualne), które będą realizować obowiązki nałożone programami ochrony powietrza.

3. Konsultacje

Projekt został poddany konsultacjom z następującymi podmiotami:

- 1) Wojewodowie,
- 2) Marszałkowie województw,
- 3) Polska Akademia Nauk,
- 4) Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego,
- 5) Krajowa Izba Gospodarcza,
- 6) Instytut Ochrony Roślin,
- 7) Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska Polskiej Akademii Nauk
- 8) Instytut na Rzecz Ekorozwoju,
- 9) Polski Klub Ekologiczny,
- 10) Biuro Wspierania Lobbyingu Ekologicznego,
- 11) Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „Pro Natura”,
- 12) Centrum Prawa Ekologicznego,

- 13) Polska Zielona Sieć,
- 14) Ośrodek Badawczo – Rozwojowy Ekologii Miast,
- 15) Wydział Inżynierii Środowiska, Politechnika Warszawska,
- 16) Towarzystwo Gospodarcze – Polskie Elektrownie,
- 17) Polskie Towarzystwo Elektrociepłowni Zawodowych,
- 18) Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie,
- 19) Izba Energetyki Przemysłowej,
- 20) Biuro Studiów i Projektów Energetycznych „Energoprojekt”,
- 21) Firma „Atmoterm” S. A. w Opolu,
- 22) „Ekometria” – Biuro Studiów i Pomiarów Proekologicznych,
- 23) Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego,
- 24) Polska Izba Przemysłu Chemicznego – Związek Pracodawców.

Ponadto, projekt został zamieszczony na ogólnodostępnej stronie internetowej Rządowego Procesu Legislacyjnego w zakładce „Rządowy Proces legislacyjny”, do której odesłanie znajduje się także na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska w zakładce

prawo > projekty aktów prawnych.

W ramach konsultacji do projektu rozporządzenia uwagi zgłosili: Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Wojewoda Mazowiecki, Zarząd Województwa Mazowieckiego, Marszałek Województwa Wielkopolskiego, Marszałek Województwa Podkarpackiego, Marszałek Województwa Świętokrzyskiego. Część uwag miało charakter porządkowy – uwagi te zostały uwzględnione. Uwzględnione zostały uwagi Urzędu Marszałkowego Województwa Łódzkiego w zakresie, § 3 pkt 1 lit. c tiret pierwsze i czwarte, § 3 pkt 4 lit. d. Uwagi te dotyczyły zakresu niezbędnych elementów składowych programów ochrony powietrza. Uwzględniona została także uwaga Marszałka Województwa Wielkopolskiego w zakresie § 3 pkt 5 poprzez określenie harmonogramu rzeczowo-finansowego na okres 5 lat w zakresie działań średnioterminowych oraz na 10 lat – w zakresie działań długoterminowych. Uwzględnione zostały wszystkie uwagi Członka Zarządu Województwa Mazowieckiego poprzez dodanie w niektórych przypadkach w § 3 wyrażenia, „dla programu ochrony powietrza sporządzonego ze względu na przekroczenie poziomu docelowego ozonu”, „(...) programie ochrony powietrza sporządzonym ze względu na przekroczenia poziomów docelowych dla arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu”. Ponadto, ze względu na fakt, iż z projektu usunięto § 2 i § 3 pkt 1 lit. a oraz § 3 pkt 5 lit. d uwzględnione zostały pozostałe uwagi Województwa Mazowieckiego.

Nieuwzględniona została uwaga Urzędu Marszałkowego Województwa Łódzkiego w zakresie brzmienia § 3 pkt 2 lit. h, oraz § 3 pkt 5 lit. a i b, w której wnoszono o usunięcie części przepisów, ze względu na fakt, iż brzmienie ich wynika z dyrektywy 2008/50/WE.

4. Wpływ na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie ww. rozporządzenia nie będzie powodować skutków finansowych dla budżetu państwa, jak również dla budżetu jednostek samorządu

terytorialnego. Projektowana regulacja ustala formę i zakres sporządzania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, a także zakres zagadnień, które powinny zostać określone i ocenione w tych programach i planach. Zgodnie z ustawą z dnia 13 kwietnia 2012r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw, koszty przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych mają być pokrywane ze środków dotacji udzielanych województwom samorządowym przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, z uwzględnieniem maksymalnych limitów wydatków na lata 2012, 2016 i 2020, określonych dla tych funduszy w art. 11 ust. 2 tej ustawy. Maksymalny roczny koszt do poniesienia w latach 2012, 2016 oraz 2020 (łącznie ze środków NFOŚiGW i wojewódzkich funduszy) oszacowano na 9.756 tys. zł. Jednocześnie należy zauważyć, iż koszty redukcji poziomu zanieczyszczeń będą dotyczyły przede wszystkim sektorów bytowo-komunalnego oraz transportu.

5. Wpływ na rynek pracy

Przepisy niniejszej regulacji mogą mieć wpływ na rynek pracy w związku z rozszerzeniem systemu zarządzania jakością powietrza przez jednostki samorządu terytorialnego, w ramach którego przygotowywane są programy ochrony powietrza oraz plany działań krótkoterminowych oraz realizowane działania naprawcze w ramach tych programów i planów. Ponadto przedmiotowa regulacja przyczynić się może do powstania nowych miejsc pracy w sektorze usług doradczo-konsultingowych, przede wszystkim w zakresie usług środowiskowych oraz na inwestycje w dziedzinie ochrony środowiska (przygotowanie i realizacja programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych). Zgodnie z ustawą z dnia 13 kwietnia 2012 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw, koszty przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych mają być pokrywane ze środków dotacji udzielanych województwom samorządowym przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, z uwzględnieniem maksymalnych limitów wydatków na lata 2012, 2016 i 2020, określonych dla tych funduszy w art. 11 ust. 2 ww. ustawy.

6. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowana regulacja nie będzie miała bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość. Na użytkownikach środowiska ciąży obowiązek takiego eksploataowania instalacji, aby związane z nimi emisje nie powodowały pogorszenia stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrożenia życia lub zdrowia ludzi. W przypadku występowania w danej strefie przekroczeń poziomów określonych w niniejszym rozporządzeniu, podmioty prawne wpływające na pogorszenie jakości powietrza będą zobowiązane do ponoszenia kosztów przedsięwzięć organizacyjnych i inwestycyjnych niezbędnych dla poprawy sytuacji w tym zakresie. Zakres niezbędnych działań na rzecz poprawy jakości powietrza zostanie określony przez sejmik województwa w drodze uchwały sejmiku

województwa w sprawie programu ochrony powietrza.

Z uwagi na charakter obowiązków określonych w programach ochrony powietrza, ww. uchwała obejmie praktycznie wszystkie źródła emisji zanieczyszczeń, w tym prekursorów pyłowych i gazowych pochodzących przede wszystkim z gospodarki komunalnej, ogrzewania indywidualnego oraz transportu. Skala obowiązków związanych z ograniczaniem emisji będzie w każdym przypadku uzależniona od stwierdzonego na danym obszarze stanu jakości powietrza i źródła przekroczeń norm jakości powietrza. Oszacowanie wpływu wdrożenia przepisów projektowanego rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość wynika z obecnie dostępnych danych dotyczących wpływu sektora przemysłu na przekroczenia standardów jakości powietrza na obszarze stref, w których przeprowadzana jest ocena jakości powietrza.

Z analizy przyczyn przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu za 2010 r. wynika, że tylko w jednej ze wszystkich 46 stref będących przedmiotem oceny zaobserwowano znaczny udział sektora przemysłu w przekroczeniach. W większości stref główną przyczyną przekroczeń był sektor bytowo-komunalny, sektor transportu albo jeden i drugi sektor równocześnie. Należy zauważyć, iż w rozpatrywanych latach najwyższe wartości emisji pyłu PM_{2,5} zanotowano z sektora procesów spalania w sektorze komunalnym i mieszkaniowym rzędu 58,438 Gg, co odpowiada za prawie 49% łącznej emisji. Drugim największym źródłem emisji PM_{2,5} do powietrza atmosferycznego jest sektor transportu drogowego, który emituje 16,45% PM_{2,5}. Niskie wartości łącznej emisji rozpatrywanego zanieczyszczenia zanotowano z procesów spalania w produkcji i transformacji energii i procesów spalania w przemyśle po około 7%. Najmniejsze wartości emisji zaobserwowano w sektorze rolnictwa, leśnictwa i zmianach użytkowania gruntów ornych. W sektorach zastosowania rozpuszczalników i innych źródłach nie odnotowano emisji. W przypadku realizacji programu ochrony powietrza, określone w nim działania naprawcze zależą od przyczyn niedotrzymania określonych poziomów substancji.

7. Wpływ na sytuację i rozwój regionalny

Przepisy niniejszej regulacji mogą mieć ograniczony wpływ na sytuację i rozwój regionalny, poprzez działania realizowane w ramach programów ochrony powietrza, co w efekcie powinno zwiększyć popyt na inwestycje w dziedzinie ochrony powietrza. Spodziewać się należy także poprawy jakości powietrza, co przekładać się będzie na podniesienie komfortu życia ludzi, zwiększenia atrakcyjności poszczególnych obszarów gdzie zrealizowane zostaną programy ochrony powietrza.

8. Wpływ na środowisko

Po wejściu w życie nowych przepisów z zakresu ochrony powietrza (przenoszących wymagania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy), zostaną ustalone nowe kryteria oceny jakości powietrza pod kątem pyłu drobnego PM_{2,5}.

Wyniki oceny jakości powietrza będą stanowić podstawę do planowania i

opracowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, a następnie podejmowania działań koniecznych dla zmniejszenia poziomu zanieczyszczenia w powietrzu. Zgodnie z wymaganiami wyżej wymienionej dyrektywy, do dnia 1 stycznia 2015 r. ma być osiągnięty poziom dopuszczalny dla pyłu PM_{2,5} oraz pułap stężenia ekspozycji.

Wdrożenie przepisów zaproponowanych w projekcie spowoduje zatem zmniejszenie oddziaływania substancji objętych dyrektywą 2008/50/WE oraz 2004/107/WE, uznawanych za szczególnie szkodliwe dla zdrowia ludzi i środowisko (pył drobny PM_{2,5} oraz benzo(a)piren).